

Magický realizmus

Sto rokov samoty a Majster a Margaréta patria k základnej výbave každého knihomola. Magický realizmus v literatúre má svoje čaro. Z verejne dostupných zdrojov som sa pri definovaní magického realizmu dozvedela, že realistický rozprávač rešpektujúci prírodnú zákonitosť sa pohybuje v každodennosti vecí, pozoruje bežné veci z perspektívy priemerného človeka a rozpráva pravdivý príbeh. Fantastický rozprávač sa zaobíde bez zákonov logiky a fyzikálneho sveta, rozpráva absurdný a nadprirodzený príbeh a ponúka len rozmarné vysvetlenie. Magicko-realistický rozprávač predstiera, vytvárajúc ilúziu nereálnosti, že ušiel pred prírodou a rozpráva príbeh, ktorý, aj keď sa dá vysvetliť, zavádza svojou čudesnosťou.

Prečítala som si článok bývalej členky súdnej rady Kataríny Javorčíkovej (ďalej označená v texte aj ako „autorka“), ktorým reagovala na dianie na ostatnom zasadnutí súdnej rady. Tento článok je zverejnený na webe sudcovia.sk a je z 21.11.2024. Jeho obsahom je nesúhlas autorky s jej vyradením z databázy členov výberových komisií na výber sudcov.

Dovolím si na tento článok reagovať formou jeho hodnotenia z hľadiska literárneho žánru. Článok sa nachádza na pomedzí viacerých literárnych štýlov, ale magický realizmus v ňom jednoznačne dominuje. Článok čitateľov sprevádza bohatým fantazijným svetom, bez zákonov logiky, rozpráva absurdný a čudesný príbeh a ponúka vysvetlenie s výpovednou hodnotou skresleného vnemu skutočnosti.

Vnútoraná štruktúra literárnych diel bývalej členky súdnej rady je vcelku predvídateľná. Zvyčajne v nich ponúkne čitateľovi obraz samej seba ako osoby, ktorej sa ublížilo a trpí. Nezabudne samozrejme (pre menej bystrých čitateľov) ponúknuť aj odpoveď na otázku, kvôli komu a kvôli čomu toto trápenie vzniklo. Vráťme sa však k autorky a jej živým snom, ktoré predstavuje v dielach ako skutočnosť.

Rada by som sa pristavila pri pasáži, kde autorka diela čitateľom ponúkla príbeh o svojej minulosti. V magickom príbehu podľa autorky neexistuje príklad, kedy by ona mala atakovať iných členov súdnej rady. Nuž, prejdime rovno ku kritickému realizmu a ak dovoľíte, preskočím romantizmus.

Súdna rada SR sa na svojom 8. zasadnutí v roku 2023 (15.8.2023) zaoberala nasledovným bodom programu: Stanovisko sudkyne Špecializovaného trestného súdu Pamelu Záleskej k medializovaným informáciám o jej vzťahu k novinárke Denníka N Monike Tódovej s osobitným zreteľom na vynášanie informácií zo spisov, v ktorých bola táto sudkyňa zákonnou sudkyňou. Prejednanie tohto bodu sprevádzala búrlivá verejná diskusia, pričom názory na zaujatie stanoviska a dokonca aj potrebu prejednanie sa rôznili. Združenie sudcov Slovenska zastávalo názor, že sa jedná o legitímnu verejnú diskusiu, a že rozsah a kvalita verejnej diskusie o tejto otázke, ako aj miera záujmu verejnosti o ňu, sú v nie zanedbateľnej miere podmienené aj tým, že sudkyňa **Mgr. Pamela Záleská dňa 15. marca 2023 pri jej vypočutí pred Súdnou radou** Slovenskej republiky v rámci konania o dôvodnosti kvalifikovaného podnetu napriek opakovaným otázkam **zamlčala**, že jej vzťah k novinárke Monike Tódovej presahuje bežný profesionálny vzťah sudca/sudkyňa – novinár/novinárka. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že Združenie sudcov Slovenska je najväčšou sudcovskou stavovskou organizáciou a rešpektovanou autoritou aj v štruktúrach Európskeho a Medzinárodného združenia sudcov.

Naproti tomu, bývalý predseda súdnej rady Ján Mazák ako aj neformálna iniciatíva bez právnej subjektivity, ktorá sama seba označuje názvom „Za otvorenú justíciu“, považovala prebiehajúcu verejnú diskusiu ohľadom vzťahu exponovanej sudkyne a mienkotvornej novinárky za zásah do súkromia sudcu a za cieľnú diskreditačnú kampaň. Autorka diela patrí k tváram tejto neformálnej iniciatívy bez právnej subjektivity, vo vzťahu ku ktorej v minulosti vystupovala ako jej likvidátorka (zdroj – web MV SR – register združení).

Dňa 25.08.2023 o 14.00 hod zverejnila autorka na webe aktuality.sk a aj na oficiálnom webovom sídle súdnej rady článok s názvom: „*Legitímna verejná diskusia alebo cieľná škandalizácia sudkyne Záleskej? (názor Kataríny Javorčíkovej)*.“ Tento článok bol následne zaslaný všetkým sudcom Slovenskej republiky na vedomie – asi aby si uľavili od práce prečítaním fantázií autorky.

Dejová a ideová línia článku vedie k vyvineniu sudkyne Záleskej (zápletky), a to obvinením inej osoby. Ide o klasické presmerovanie pozornosti alebo red herring metódu. Túto metódu autorka skombinovala s ďalším osvedčeným trikom na pritiahnutie diváckej pozornosti, a to so snahou o vyvolanie pocitu hanby verejnou difamáciou osoby, na ktorú sa má pozornosť presmerovať. Autorka v diele o sudkyňi Záleskej kombinovala svoje názory s výslovnými lžami (autorka nevedela ani správne uviesť výsledky hlasovania a predmet a záver zasadnutia – zrejme pre zvýšenie drama efektu) a zavádzajúcimi tvrdeniami o dvoch iných členkách súdnej rady volených sudcami (autorka bola politickým nominantom v súdnej rade). Mala som tú česť byť autorkou obsadená do hlavnej úlohy, aby táto mohla bezbreho a cynicky, v nekalom úmysle, zasiahnuť do mojich osobnostných práv.¹

Takouto kombináciou autorka vytvorila konšpiračnú teóriu, do ktorej zakomponovala hlavné úlohy negatívnych hrdinov - členiek súdnej rady, ktoré realizovali slobodu prejavu v rozpore s presvedčením autorky diela. Autorka diela tiež siahla po osvedčenej kriminálnej zápletke založenej na potrebe kriminalizovať osoby, ktoré nemajú rovnaký názor ako autorka. Kriminálna zápletky sa netýkala len tak hocijakej trestnej činnosti, ale rovno organizovaného zločinu. A pozor, podľa autorky sa jednalo o vopred pripravenú akciu tretích osôb (že by ilumináti?). Zodpovedanie otázky o organizátorovi akcie však ponechala autorka na dôvtipe čitateľov a ponúkla tzv. otvorený záver. Odpoveď teda mali priniesť udalosti ďalšieho vývoja alebo ďalšia časť fantasy kriminálky. A možno sa malo jednať o predvoj pre trestné alebo disciplinárne stíhanie členiek súdnej rady – osôb v hlavných úlohách. Ktovie, šušľalo sa vtedy všeličo.

Záverom len suchý technický právnický jazyk zákona o sudcoch - za kandidáta na člena výberovej komisie možno zvoliť alebo vymenovať len osobu, ktorá má **morálne a odborné** predpoklady na nestranný výkon funkcie člena výberovej komisie, ktorá **je spôsobilá posúdiť** uchádzača podľa § 28 ods. 4 (výberovým konaním na funkciu sudcu sa overujú odborné znalosti, všeobecný prehľad, schopnosť tvorivého myslenia, rýchlosť uvažovania a schopnosť rozhodovania, verbálny prejav, osobnostné predpoklady, zdravotný stav a znalosť cudzieho

¹ V uznesení Mestského súdu Bratislava IV č.k. 62Cos/2/2023-83 zo dňa 27.9.2023, bod 28, v právnej veci žalobkyne Jelinková Dudzíková proti žalovanej Javorčíkovej o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k článku: „*Legitímna verejná diskusia alebo cieľná škandalizácia sudkyne Záleskej? (názor Kataríny Javorčíkovej)*“ sa uvádza: „*žalobkyňa je potrebné prisvedčiť, že výroky žalovanej označené žalobkyňou v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sú spôsobilé vyvolať ujmu na osobnostných právach žalobkyne a teda zasiahnuť do jej práva na ochranu osobnosti.*“

jazyka uchádzača) a ktorá pôsobí najmä v sektore vysokých škôl, neziskovom sektore alebo **vykonáva právnické povolanie**. Aké právnické povolanie autorka diela vykonáva, netuším. Literárna činnosť žiaľ pre kvalifikovanie sa do výberovej komisie nestačí.

V Bratislave, dňa 22.novembra 2024

Dana Jelinková Dudzíková